

7. OPPILAITOSMUOTOINEN AMMATILLINEN LISÄKOULUTUS

7.1. Rahoitettava toiminta

Ammatillisen lisäkoulutuksen valtionosuusrahoitusta myönnetään ammattitutkintojen ja erikoisammattitutkintojen ja niihin valmistavan koulutuksen sekä muun kuin näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen lisäkoulutuksen toteuttamiseen. Lisäkoulutuksen valtionosuusrahoitusta myönnetään myös ilman valmistavaa koulutusta, näyttötutkintoina suoritettavien ammatillisten perustutkintojen toteuttamiseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle, säätiölle tai valtion liikelaitokselle luvan lisäkoulutuksen järjestämiseen.

Vuonna 2013 ammatillisen lisäkoulutuksen valtionosuusrahoitusta saaneita koulutuksen järjestäjiä on 145.

7.2. Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen yleiset perusteet

Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitus määräytyy opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistamien opiskelijatyövuosien määrän ja opiskelijatyövuotta kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella. Suorite- ja yksikköhintapäätökset tehdään valtion talousarvion rajoissa.

Rahoitusta ei tarkisteta varainhoitovuoden päättyessä.

Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksessa ei ole lakisääteistä kunnan rahoitusosuutta.

7.3. Opiskelijatyövuosi ja yksikköhinnan määräytyminen

7.3.1 Opiskelijatyövuosi

Ammatillisen lisäkoulutuksen valtionrahoituksen perusteena käytettävä opiskelijatyövuosi on 190 vähintään seitsemän tunnin mittaista työpäivää opiskelijaa kohden.

Näyttötutkinnon osa, joka suoritetaan osallistumatta tutkintoon valmistavaan koulutukseen, vastaa rahoitusta määrättäessä kahdeksaa prosenttia täydestä opiskelijatyövuodesta.

7.3.2. Yksikköhinnan määräytyminen

Ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat opiskelijatyövuotta kohden lasketaan ammatillisen koulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan perusteella. Valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen liittyen eduskunnalle on annettu hallituksen esitys laeiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 97/2012 vp.). Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain väliaikaista muuttamista koskevan lakiehdotuksen 27 a §:n mukaan ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintojen laskennan perusteena käytetään euromäärää, joka on vuonna 2013 92,6 prosenttia ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta.

Ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintoja porrastetaan eri hintaryhmiin kuuluvassa koulutuksessa ja erityisopetuksessa. Yksikköhintojen porrastamisesta säädetään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1766/2009), jäljempänä rahoitusasetus, 11 §:ssä. Yksikköhinnat on jaettu yhteentoista hintaryhmään koulutuksen kustannuksissa olevien erojen mukaisesti.

Ammatillisessa lisäkoulutuksessa yksikköhintoja porrastetaan tuloksellisuuden perusteella. Tuloksellisuuden osuus on enintään kolme prosenttia koulutuksen järjestäjien yksikköhintojen laskennassa käytettävien valtionosuuksien laskennallisesta perusteesta. Tuloksellisuuteen perustuva valtionosuuden määrä määräytyy suoritettujen tutkintojen perusteella. Oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen tulosrahoituksen laskennassa otetaan huomioon lisäksi hintaryhmä ja hintaryhmittäinen tutkinnon suorittamisaste.

Koulutuksen järjestäjän yksikköhintaan vaikuttava tulosrahoitus myönnetään niille ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjille, joiden järjestämän valmistavan koulutuksen kautta tutkinnot on suoritettu, tai joiden opiskelijat ovat suorittaneet tutkinnon, suoraan näyttöinä, ilman valmistavaa koulutusta.

Ammatillisen lisäkoulutuksen valtionosuuden prosentit ovat omaehtoisen koulutuksen osalta 85,60 prosenttia ja henkilöstökoulutuksen osalta 47,23 prosenttia.

7.3.3. Yksikköhinnan laskenta

Ammatilliselle lisäkoulutukselle ei lasketa (ns. omaa) yksikköhintaa lisäkoulutuksen toteutuneista kustannuksista, vaan se määräytyy ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta, josta 92,6 prosenttia muunnetaan koulutusaloittain muodostettujen hintaryhmien asetuksen mukaisella kertoimella kyseisen hintaryhmän yksikköhinnaksi. Koulutusalojen hintaryhmien kertoimia on tarkistettu vuoden 2012 alusta VnA 1074/2011.

Ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjän yksikköhinnat opiskelijatyövuotta kohden erikseen omaehtoiseen ja henkilöstökoulutukseen saadaan, kun hintaryhmittäisten opiskelijatyövuosien ja hintaryhmittäin porrastettujen yksikköhintojen tulojen summa, johon on lisätty erityisopetuksen ja tulosrahoituksen osuudet, jaetaan myönnettävien opiskelijatyövuosien kokonaismäärällä. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi lisäksi erityisestä syystä korottaa yksikköhintaa.

Taulukossa 7 hintaryhmien numerointi on käytössä Opetushallituksen perus- ja kustannustiedonkeruussa ja poikkeaa osittain rahoitusasetuksen numeroinnista,

Taulukko 7. Ammatillisen lisäkoulutuksen hintakertoimet

Hintaryhmä	Koulutus	Kertojana käytettävä luku	Yksikköhinta (alv:ton)
1	näyttötutkintoon valmistava koulutus humanistisella ja kasvatusalalla	0,9	10 018,05
2	näyttötutkintoon valmistava koulutus kulttuurialalla	1,0	11 131,17
3	näyttötutkintoon valmistava koulutus yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla	0,8	8 904,94
4	näyttötutkintoon valmistava koulutus luonnontieteiden alalla	0,9	10 018,05
5a	näyttötutkintoon valmistava koulutus tekniikan ja liikenteen alalla(myös hintaryhmä 5d.näyttötutkintoon valmistava koulutus, liikenneopettajakoulutus)	1,0	11 131,17

5b	puutavaran autonkuljetuksen, maarakennusalan, ajoneuvonosturinkuljettajan, yhdistelmäajoneuvonkuljettajan, linja-autonkuljettajan sekä lentoasemapalvelujen ja ammattisukeltajan näyttötutkintoon valmistava koulutus.	1,8	20 036,11
6a	näyttötutkintoon valmistava koulutus luonnonvara- ja ympäristöalalla	1,1	12 244,29
6b	metsäkoneenkuljettajan tutkintoon valmistava koulutus	1,8	20 036,11
7a	näyttötutkintoon valmistava koulutus sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla	0,9	10 018,05
7b	kuntoutus- ja liikunta-alan sekä sairaankuljettajan, optiikkahiojan, jalkojenhoidon, puhevammaisten tulkkipalvelun ja kipsimestarin näyttötutkintoon valmistava koulutus	1,0	11 131,17
8	näyttötutkintoon valmistava koulutus, matkailu-, ravitsemis- ja talousalalla	0,9	10 018,05
9	muu kuin näyttötutkintoon valmistava koulutus	0,8	8 904,94
	erityisopetus	0,5	5 565,59

Yksityisille koulutuksen järjestäjille yksikköhintaan lisätään 5,20 % arvonlisäveron osuutta.

Ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintaa korotetaan niiden opiskelijoiden osalta, joille annetaan erityisiä opetus- ja oppilashuoltopalveluita opiskelijan vamman, sairauden tai niihin rinnastettavan syyn vuoksi, joille on tullut laatia henkilökohtainen opetuksen järjestämissuunnitelma. Korotus on 50 % ammatillisen koulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta.

7.3.4. Tulorahoituksen määrän laskenta

Tulorahoituksen laskennassa käytetään kahden, rahoituksen määrittämistä edeltävän, vuoden aikana suoritettujen ammatti- ja erikoisammattitutkintojen määrien keskiarvoa ja saman ajankohdan toteutuneiden opiskelijatyövuosien keskiarvoja. Vuoden 2013 laskennassa käytetään koulutuksen järjestäjien ilmoittamia valmiiden tutkintojen ja opiskelijatyövuosien määriä vuosilta 2010 ja 2011.

Tutkinnon arvoa laskettaessa otetaan huomioon hintaryhmän yksikköhinnan porrastuskerroin sekä koko hintaryhmässä toteutuneiden opiskelijatyövuosien suhde tuotettujen tutkintojen kokonaismäärään nähden. Mitä vähemmän hintaryhmässä on tuotettuja tutkintoja opiskelijatyövuotta kohden, sitä korkeampi tuloskerroin saadaan hintaryhmälle tutkinnon arvoa laskettaessa ja samoin vaikuttaa hintaryhmän yksikköhinta. Mitä korkeampi yksikköhinta hintaryhmässä on, sitä korkeampi on hintaryhmän tuloskerroin ja siten myös tutkinnon arvo.

Tuloskerroin i = porrastuskerroin i * $\frac{\text{toteutuneet opiskelijatyövuodet } i}{\text{tutkintojen määrät } i}$

missä i on hintaryhmä

Porrastuskerroin määräytyy rahoitusvuoden mukaan.

Omaehtoisen ja henkilöstökoulutuksen tulorahoituksen tutkinnot käsitellään kertoimia määriteltävässä yhdessä. Yksittäisen koulutuksen järjestäjän tulorahoituksen peruste lasketaan kuitenkin aina erikseen omaehtoiseen ja henkilöstökoulutukseen.

Koulutuksen järjestäjän tulorahoituksen osuus prosentteina, kaikille järjestäjille yhteensä maksettavan tulorahoituksen kokonaismäärästä, saadaan jakamalla hintaryhmittäisillä tuloskerroimilla

kerrottujen koulutuksen järjestäjän tutkintojen määrän summa koko maan vastaavalla luvulla. Koulutuksen järjestäjän osuus lasketaan erikseen omaehtoiseen ja henkilöstökoulutukseen.

Järjestäjän (k) tulosrahoituksen osuus prosentteina koko jaettavasta tulosrahoituksesta

$$= \frac{100 * \sum (\text{tuloskerroin}_i * \text{tutkintojen lukumäärä}_{ijk})}{\sum (\text{tuloskerroin}_i * (\text{tutkintojen lukumäärä}_i)_s)}$$

i = hintaryhmät 1...11, j = omaehtoinen tai henkilöstökoulutus s = kaikki järjestäjät

Koulutuksen järjestäjän tulosrahoituksen valtionosuuden peruste saadaan ottamalla em. prosenttiluvun mukainen osuus koko tulosrahoituksen perusteena olevasta rahasummasta, joka on kolme prosenttia lisäkoulutukseen yhteensä myönnettävän rahoituksen perusteesta.

Jos näin laskettu tuloksellisuuden perusteella porrastettu valtionosuuden laskennallinen peruste ylittää viidellä prosentilla porrastamattomana lasketun perusteen määrän, otetaan ylittävältä osalta huomioon 1/3. Tasoitus tehdään suhteessa omaehtoiseen ja henkilöstökoulutukseen. Tasattu määrä siirretään kertoimien suhteessa kaikille koulutuksen järjestäjille. Mikäli siirron jälkeen jonkin toisen järjestäjän porrastettu valtionosuuden laskennallinen peruste ylittää tuon rajan, niin silloin tehdään lisätasoitus, joka tässä tapauksessa jätetään jakamatta.

Ammatillisen lisäkoulutuksen tulosrahoituksen määräytyminen

Tulosrahoituksen euromäärä, josta valtionosuus on omaehtoisessa koulutuksessa 85.6 % ja henkilöstökoulutuksessa 47,23 %, on ilmoitettu yksikköhintaraportilla osoitteessa

www.oph.fi/asiakkaat/rahoitus/ ja edelleen Raportit / Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän raportit / Yksikköhinnat Ammatillinen lisäkoulutus, Yksityiskohtainen Taulukko

7.4. Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen määräytyminen

Ammatillisen lisäkoulutuksen valtionosuuden laskennallinen peruste muodostuu koulutuksen järjestäjälle vahvistettujen yksikköhintojen ja opiskelijatyövuosien tulona.

Opiskelijatyövuosien määräpäätöksen valmistelussa otetaan huomioon rahoitusvuotta edeltävän vuoden syyskuun tilastointipäivänä koulutuksen järjestäjän ilmoittama toteutuma 20.9. mennessä sekä arvio loppuvuoden toteutumasta ja sitä edeltäneen vuoden toteutum tiedot, jotka koulutuksen järjestäjä on ilmoittanut kustannustiedonkeruun yhteydessä. Vuoden 2013 päätöksen valmisteluun vaikuttavat siis vuosien 2011 ja 2012 tiedot. Näiden kahden vuoden keskiarvo koulutusaloittain muodostaa laskennan pohjan, jota verrataan järjestämisluvan mukaiseen määrään. Mikäli laskennallinen opiskelijatyövuosimäärä jää alle järjestämisluvan määrän, se korotetaan luvassa olevaan vähimmäismäärään. Jos laskennallinen vuosimäärä kasvaa merkittävästi edellisestä rahoituksen perusteena olleesta vuosimäärästä, niin kasvua rajoitetaan alentamalla vuosimäärää.

Opiskelijatyövuosien määrä lasketaan erikseen omaehtoiseen ja henkilöstökoulutukseen, mutta vahvistetaan koulutuksen järjestäjän kokonaisvuosien määränä.

Lisätietoja antaa tarvittaessa Tarja Mäkinen 029 533 1150